

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у октобру 2024. године у односу на септембар 2024. године, у просјеку су ниже за 1,1%, у односу на октобар 2023. године ниже су за 0,5% и у односу на децембар 2023. године више за 3,6%.

Посматрано по намени потрошње, у октобру 2024. године у односу на септембар 2024. године, цијене капиталних производа у просјеку су више за 2,3%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу више су за 0,4%; цијене енергије у просјеку су ниже за 3,5%, цијене интермедијарних производа ниже су за 0,1%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у октобру 2024. године у односу на септембар 2024. године, цијене подручја (C) *Прерађивачка индустрија* у просјеку су више за 0,5%, цијене подручја (B) *Вађење руда и камена* више су за 0,2%, цијене подручја (D) *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација* у просјеку су ниже за 3,7% и цијене подручја (E) *Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине* ниже су за 1,1%.

По областима индустријске производње, у октобру 2024. године у односу на септембар 2024. године, забиљежен је раст цијена у областима: Поправка и инсталација машина и опреме 2,8%; Производња готових металних производа, осим машина и опреме 2,0%; Производња кокса и рафинисаних нафтних производа 1,7%; Производња коже и производа од коже 1,5%; Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата 1,4%; Вађење угља и лигнита (мрког угља) 0,8%; Производња папира и производа од папира 0,7%; Производња пића 0,5%; Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,2%; Вађење осталих руда и камена, Производња прехранбених производа, Штампање и умножавање снимљених записа, Производња производа од гуме и пластичних маса, Производња базних метала 0,1%.

Пад цијена у октобру 2024. године у односу на септембар 2024. године забиљежен је у областима: Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 3,7%; Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 1,1%; Производња осталих производа од неметалних минерала 0,7%; Производња одјеће 0,4%; Производња хемикалија и хемијских производа 0,2%.

У преосталих девет области индустријске производње цијене у октобру 2024. године у односу на септембар 2024. године, у просјеку су остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on domestic market in October 2024, compared to September 2024, were on average 1.1% lower. Compared to October 2023 they were 0.5% lower and compared to December 2023 they were 3.6% higher.

By purpose of consumption, in October 2024, compared to September 2024, prices of capital goods were on average 2.3% higher, prices of consumer non-durables were 0.4% higher, prices of energy were on average 3.5% lower, prices of intermediate goods were 0.1% lower, while prices of consumer durables remained on average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in October 2024, compared to September 2024, prices of the section (C) Manufacturing were on average 0.5% higher, prices of the section (B) Mining and quarrying were 0.2% higher, prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air-conditioning supply were on average 3.7% lower and prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were 1.1% lower.

By division of industrial production, in October 2024, compared to September 2024, prices increased in the following divisions: Repair and installation of machinery and equipment 2.8%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 2.0%; Manufacture of coke and refined petroleum products 1.7%; Manufacture of leather and related products 1.5%; Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations 1.4%; Mining of coal and lignite (black coal) 0.8%; Manufacture of paper and paper products 0.7%; Manufacture of beverages 0.5%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.2%; Other mining and quarrying, Manufacture of food products, Printing and reproduction of recorded media, Manufacture of rubber and plastic products, Manufacture of basic metals 0.1%.

A decrease in prices in October 2024, compared to September 2024, was recorded in the following divisions: Electricity, gas, steam and air conditioning supply 3.7%; Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 1.1%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.7%; Manufacture of wearing apparel 0.4%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.2%.

In the remaining nine divisions of industrial production, prices in October 2024, compared to September 2024, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ОКТОБАР 2024.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, OCTOBER 2024

Назив (по PRODCOM-у)		X 2024 IX 2024	X 2024 X 2023	X 2024 XII 2023	I-X 2024 I-X 2023	X 2024 Ø 2023	X 2024 Ø 2021	Name (by PRODCOM)
УКУПНО		98,9	99,5	103,6	101,9	102,1	125,7	TOTAL
По намјени потрошње								By purpose of consumption
Енергија		96,5	94,2	102,9	101,6	101,2	121,1	Energy
Интермедијарни производи		99,9	97,1	97,4	96,6	95,6	116,2	Intermediate goods
Капитални производи		102,3	113,0	112,6	109,1	114,0	144,7	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу		100,0	115,0	115,1	110,7	115,6	134,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу		100,4	106,8	108,0	105,9	106,2	140,1	Consumer non-durables
По подручјима и областима								By sections and divisions
B	Вађење руда и камена	100,2	100,5	99,0	97,7	95,7	123,0	B Mining and quarrying
05	Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,8	106,0	102,7	95,1	96,7	120,5	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07	Вађење руда метала	100,0	93,9	93,3	96,0	90,0	122,9	07 Mining of metal ores
08	Вађење осталих руда и камена	100,1	107,5	106,6	105,4	107,0	126,3	08 Other mining and quarrying
C	Прерађивачка индустрија	100,5	103,8	104,4	102,3	103,1	129,5	C Manufacturing
10	Производња прехранбених производа	100,1	102,5	104,8	100,7	100,4	133,9	10 Manufacture of food products
11	Производња пића	100,5	108,1	106,2	106,7	109,3	127,1	11 Manufacture of beverages
13	Производња текстила	100,0	100,3	100,5	101,1	101,0	114,7	13 Manufacture of textiles
14	Производња одјеће	99,6	106,9	105,1	106,8	107,7	130,6	14 Manufacture of wearing apparel
15	Производња коже и производа од коже	101,5	103,0	100,0	100,6	101,6	111,4	15 Manufacture of leather and related products
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,2	96,1	96,6	97,7	97,1	116,3	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Производња папира и производа од папира	100,7	101,4	101,5	99,0	100,0	121,8	17 Manufacture of paper and paper products
18	Штампање и умножавање снимљених записа	100,1	99,9	99,9	102,2	101,8	173,4	18 Printing and reproduction of recorded media
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	101,7	103,4	104,8	94,2	98,6	126,0	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Производња хемикалија и хемијских производа	99,8	99,8	100,0	98,2	98,5	121,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	101,4	105,4	105,4	106,3	108,3	142,4	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	100,1	101,8	101,4	101,5	101,7	117,9	22 Manufacture of rubber and plastic products
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	99,3	104,4	104,9	102,1	104,4	125,1	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Производња базних метала	100,1	79,8	78,3	89,1	79,1	90,1	24 Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	102,0	112,6	110,9	109,9	113,8	140,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	100,3	99,5	103,1	102,2	120,1	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	100,0	96,0	96,0	101,9	98,2	104,8	27 Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме д.н.	100,0	104,5	104,4	103,3	104,6	117,9	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	99,9	99,9	100,3	100,3	127,8	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,9	30 Manufacture of other transport equipment
31	Производња намјештаја	100,0	115,1	115,2	110,7	115,7	134,8	31 Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	100,0	114,5	110,3	108,9	114,1	142,4	32 Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	102,8	112,7	112,7	109,3	113,7	138,8	33 Repair and installation of machinery and equipment
D	Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	96,3	93,6	102,9	102,0	101,5	121,1	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35	Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	96,3	93,6	102,9	102	101,5	121,1	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E	Снабђевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	98,9	106,0	105,8	103,6	102,2	104,3	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38	Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	98,9	106	105,8	103,6	102,2	104,3	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику цијена произвођача индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2024. години чини 363 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1 159 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама, мјесечно доставља 330 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа - НИП БиХ/PRODCOM 2021, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2021. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2021.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial producer price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2024 consists of 363 products. Each month 1,159 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

The questionnaire on producer prices is submitted monthly by 330 selected enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial division.

Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2021 is used for calculating Producer Price Index of industrial products on the non-domestic market. This Nomenclature is based on Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2021.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2021.